

תכשיטים מקהילות ישראל

Jewelry from
Jewish Communities

סיון התשע"ה - 6/2015 - 978

בכל מקום, בשביל כולם

תיאור הבולים ומעטפת היום הראשון

עיטור ראש לכלה

פח זהב במילוי ביטומן, פנינים, אבני איזמרגד, אודם וטורמלין. מוזיאון ישראל, ירושלים.
מתנת בנג'מין צוקר, ניו-יורק, לידי מוזיאון ישראל בארה"ב, לכבוד אשתו ברברה.
צילום © מוזיאון ישראל, ירושלים / עודד לובל.
ברקע: דוד ורינה דוידוף בלבוש מסורתי בטקס אירוסיהם, ירושלים 1927, באדיבות דן מאירי, חיפה.
ארכיון התצלומים שבמרכז מידע לאמנות ותרבות יהודית ע"ש אן ואיזידור פאלק, מוזיאון ישראל, ירושלים.

טבעת קידושין

זהב חרות ופיליגראן.
כתובת חרותה בדופן הפנימית של החישוק: "מזל טוב".
מוזיאון ישראל, ירושלים.
אוסף שטיגליץ, ניתן למוזיאון בעזרת תרומה מאת אריקה ולדוויג יסלון, ניו-יורק, לידי מוזיאון ישראל בארה"ב.
צילום © מוזיאון ישראל, ירושלים.
ברקע: טקס קידושין, פרט מתוך מכלול רוטשילד, ונטו, צפון איטליה, 1480-1460 בקירוב.
כתב יד בדיו חומה, טמפרה, עלי זהב וכסף על קלף משובח.
מוזיאון ישראל, ירושלים. מתנת ג'יימס א' דה-רוטשילד, לונדון.

תכשיטי כלה

כסף מזהב, כסף, אלמוגים, פיליגראן וגרעון.
מוזיאון ישראל, ירושלים.
צילום © מוזיאון ישראל, ירושלים / מאור מליאני.
ברקע: כלה יהודייה, צנעא, תימן, שנות ה-30 של המאה ה-20.
צילום יחיא חייבי © מוזיאון ישראל, ירושלים.
ארכיון התצלומים שבמרכז מידע לאמנות ותרבות יהודית ע"ש אן ואיזידור פאלק, מוזיאון ישראל, ירושלים.

מעטפת היום הראשון

קופסת תכשיטים מעוטרת בתיאורי חתונה. ניו-יורק, תשי"ח (1958).
האמן: איליה שור, יליד פולין, פעל בצרפת ובארצות-הברית, 1901-1961.
זהב וכסף רקועים ומנוקבים.
כתובת הקדשה בידיש מלמדת כי החפץ הוכן לכבוד חתונת הצייר מאנה כץ, בלוויית איחולים ופסוקים הקשורים בחיי נישואין.
אוסף שטיגליץ, ניתן בעזרת תרומה מאת אריקה ולדוויג יסלון, ניו-יורק, באמצעות ידי מוזיאון ישראל בארה"ב.
צילום © מוזיאון ישראל, ירושלים על-ידי אבי גנור.

סדרת הבולים מציגה תכשיטי כלות יהודיות מאוסף האגף לאמנות ותרבות יהודית במוזיאון ישראל, ירושלים. האוסף מייצג את הפסיפס החברתי העשיר שבארכנו והוא מכיל פריטים נדירים ואופייניים מאמצע המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20. תכשיטים אלה, שנצרכו לרוב בידי צורפים יהודים, לא נועדו רק לקישוט, שכן יש להם ערך כלכלי והם יכולים לשמש כקמענות. כמו כן, הם מעידים על מעמדם החברתי והאישי של העונדות ועל השתייכותן לקהילה זו או אחרת.

עיטור ראש לכלה

בוכרה, סוף המאה ה-19

תכשיטי הכלה היהודייה מבוכרה עשויים זהב רקוע ומשובץ באבני טורמלין וירקות וורודות-סגולות, שלא כתכשיטי הנשים המקומיות שהיו עשויים כסף בדרך-כלל. מערכת התכשיטים כללה קישוטי ראש ומצח, תליוני רקה, עגילים, ענקי צוואר וצמידים. זו התאפיינה בצורפות דייקנית ועדינה, המפארת גם את צדם האחורי של תליוני הזהב. יהודי בוכרה נודעו במלאכת הצורפות מראשית המאה ה-19 עד סופה, אז נעשו סוחרים אמידים.

טבעת קידושין

איטליה, המאה ה-17

טבעת הקידושין מילאה תפקיד מרכזי בטקס ההכרזה על החתן והכלה כבעל ואישה. טבעות מפוארות במיוחד, המעוטרת בכיתוב "מזל טוב" ובבית זעיר המסמל כנראה את בית המקדש או את הקמת הבית החדש, מוכרות מקהילות אשכנזיות בגרמניה ובאיטליה מהמאה ה-13. ממידותיהן הגדולות מסיקים כי נועדו לטקס בלבד; לאחריו נשמרו בידי המשפחה או שנמסרו לרשות הקהילה.

תכשיטי כלה

תימן, שנות ה-30 של המאה ה-20

תכשיטי הכלה היהודייה מצנעא, המעטרים אותה מכף רגל ועד ראש, מתאפיינים בשילוב של עומס ושל סדר מוקפד וקבוע. הפרטים הבולטים בהופעתה הם עטרת הראש ושלל ענקים ומחרוזות על חזה, ובהם חרוזי כסף וכסף מזהב ענקיים ותליוני קמע עשויים בעבודות ריקוע, גרעון ופיליגראן מן המשובחות שיש - עדות נדירה למיומנותם הנודעת של הצורפים היהודים בתימן. הדגמים הזעירים שעל החרוזים והקמענות מסמלים איחולים לחיי עושר ולפריון.

מיקי יואלסון

האגף לאמנות ותרבות יהודית ע"ש ג'ק, ג'וזף ומרטון מנדל תודות לנעם ברעם-בן יוסף, אוצרת בכירה

Jewelry from Jewish Communities

This series of stamps features Jewish bridal jewelry from the collection of the Israel Museum's Wing for Jewish Art and Life. The collection reflects the rich mosaic of Israeli society and contains rare and typical items dating from the mid-19th to the mid-20th century. In addition to their ornamental function, these pieces, created mostly by Jewish silversmiths, are also imbued with economic and amuletic value, and they attest to the wearer's social and personal status as well as indicating the community to which she belongs.

Bridal Head Ornament

Bukhara, late 19th c

Bridal jewelry from Bukhara. Unlike the local women's jewelry, which is usually made of silver, the jewelry of the Jewish bride from Bukhara is made of hammered gold and inlaid with green and pink tourmalines. The bridal set includes head and forehead ornaments, temple pendants, earrings, necklaces and bracelets – all characterized by precise and delicate goldsmithing (including the back of the items). The Jews of Bukhara were known for their goldsmithing work throughout the 19th century, after which many turned to trade and became wealthy merchants.

Wedding Ring

Italy, 17th c

The wedding ring plays a central role in the ceremony in which bride and groom are declared husband and wife. These extremely lavish rings – inscribed with the words mazal tov and featuring a tiny house that probably symbolized the Temple or the establishment of a new home – appeared in Ashkenazi communities in Germany and Italy as far back as the 13th century. Their large size indicates that they were only used for the ceremony, after which they were either kept by the family or given to the community.

Bridal Jewelry

Yemen, 1930s

Bridal jewelry from Sana'a, Yemen. Covering her from head to toe, the jewelry of the Jewish bride from Sana'a is characterized by its abundance and the fixed order in which it is worn. The most significant items of the bride's apparel are the headdress and the numerous necklaces and chains worn on her chest, including large silver and gilt-silver beads and amuletic pendants, all made of exquisite hammering, granulation, and filigree work – a rare testament to the renowned skills of the Jewish silversmiths of Yemen. The tiny patterns on the beads and amulets symbolize wealth and fertility.

Miki Joelson

The Jack, Joseph, and Morton Mandel Wing for Jewish Art and Life

Special thanks to No'am Bar'am–Ben Yossef, Senior Curator

Description of the Stamps & First Day Cover

Bridal Head Ornament

Gold sheet filled with bitumen, pearls, emeralds, rubies, tourmalines. The Israel Museum, Jerusalem.

Gift of Benjamin Zucker, New York, to American Friends of the Israel Museum, in honor of his wife, Barbara.

חומת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Photo © The Israel Museum, Jerusalem, by Oded Löbl
In the background: David and Rina Davidoff in traditional dress at their engagement ceremony, Jerusalem, 1927
Courtesy of Dan Meiri, Haifa Photo archive, Isidore and Anne Falk Information Center for Jewish Art and Life, The Israel Museum, Jerusalem.

Wedding Ring

Gold, engraved and filigree.

Inscribed in Hebrew inside the band: "mazal tov".

The Stieglitz Collection was donated to the Museum with the contribution of Erica and Ludwig Jesselson, New York, to American Friends of the Israel Museum. Photo © The Israel Museum, Jerusalem.

In the background: Wedding ceremony, from the Rothschild Miscellany, Veneto, Northern Italy, ca. 1460–80.

Handwritten on vellum; brown ink, tempera, gold and silver leaf. The Israel Museum, Jerusalem Gift of James A. de Rothschild, London.

Bridal Jewelry

Gilt silver, silver, coral, filigree and granulation.

Photo © The Israel Museum, Jerusalem, by Mauro Magliani.

In the background: Jewish bride, Sana'a, Yemen, 1930s

Photo Yihye Haybi © The Israel Museum, Jerusalem.

Photo archive, Isidore and Anne Falk Information Center for Jewish Art and Life, The Israel Museum, Jerusalem.

First Day Cover

Jewelry box adorned with wedding scenes, New York, 1958.
Artist: Ilya Schor, born in Poland, active in France and USA, 1904–1961.

Gold and silver, both pierced and engraved.

Hebrew dedicatory inscription stating that the box was made in honor of the wedding of artist Mane Katz; accompanied by blessings and verses related to married life.

The Stieglitz Collection was donated to the Museum with the contribution of Erica and Ludwig Jesselson, New York, to American Friends of the Israel Museum. Photo © The Israel Museum, Jerusalem.

Issue:	יוני 2015 June	הנפקה:
Stamps Size (mm):	H 40 ג / W 30 ר (מ"מ):	מידת הבולים (מ"מ):
Plates:	988,989,990	לוחות:
Stamps per Sheet:	15	בולים בגיליון:
Tabs per Sheet:	5	שבילים בגיליון:
Method of printing:	אופסט Offset	שיטת הדפסה:
Security mark:	מיקרוטקסט Microtext	סימון אבטחה:
Printer:	Cartor Security Printing, France	דפוס:

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שדרות ירושלים 12, תל-אביב יפו 6108101
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 6108101
www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com